

ENERGIANSÄÄSTÖNEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 5 / 2011

PAIKKA: Rakennusvirasto, Kasarmikatu 21, yleisten töiden lautakunnan sali.

AIKA: 15.11.2011 kello 10.00 – 11.45

LÄSNÄ: Pekka Sauri, puheenjohtaja
Olavi Tikka, varapuheenjohtaja

Kai Forsén	Rakennusvirasto
Antti Halm	Asuntotuotantotoimisto
Risto Heikkinen	Terveyskeskus
Sari Hildén	Opetusvirasto
Sinikka Hukari	Tilakeskus
Jouni Karjalainen	Palmia
Jukka Niemi	Kiinteistö-osakeyhtiöt
Pirjo Pekkarinen-Kanerva	Helsingin Energia
Sonja Pekkola	Rakennusvalvontavirasto
Perttu Pohjonen	Sosiaalivirasto
Ulla Soitinaho	Hankintakeskus
Alpo Tani	Rakennusvirasto
Jari Viinanen	Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kaarina Vuorivirta	Ympäristökeskus
	Helsingin Satama
Katri Kuusinen, sihteeri	Rakennusvirasto
Rauno Tolonen, sihteeri	Helsingin Energia

1. KOKOUKSEN AVAUS

Varapuheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2. EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (20.9.2011) pöytäkirja muutoksitta.

Päätettiin käsitellä esityslistan kohta 3 ”Vuoden 2010 energiankäyttöraportin hyväksyminen” puheenjohtajan ollessa paikalla.

3. TYÖRYHMIEN TILANNEKATSAUKSET

Puheenjohtaja saapui paikalle tämän kohdan käsittelyn aikana.

Julkiset rakennukset (JURA)

Työryhmän seuraava kokous pidetään 16.1.2012 ja sen asialistalla ovat mm. hallintokuntien sitovien energiansäästötavoitteiden edellyttämien energiansäästösuunnitelmien laadinnasta saatu palaute, energiansäästö suojelukoh-teissa sekä elinkaarilaskelmat.

Asuntoryhmä

Työryhmä on kokoontunut kerran ja toinen kokous on peruuntunut osallistujien puuttumisen takia. Kai Forsén lupasi toimittaa työryhmän pöytäkirjan sihteeril-le. Ensimmäisen kokouksen pöytäkirja on liitteessä 1.

Maankäyttö ja liikenne

Työryhmän seuraava kokous pidetään helmikuussa.

Hankinnat

Työryhmä ei ole vielä kokoontunut.

Tiedotus ja valistus

Työryhmä ei ole vielä kokoontunut.

Talous

Työryhmän vetäjä ei ollut paikalla eikä työryhmän tilanteesta ollut tietoa.

Puheenjohtajan ehdotuksesta päätettiin, että kaikki ne työryhmät, joiden toi-minta ei ole vielä käynnistynyt, kokoontuvat ensimmäisen kerran tämän vuo-den aikana.

4. KETS-TILANNEKATSAUS

Ulla Soitinaho esitteli kuntien energiatehokkuussopimukseen liittyviä ajankoh-taisia asioita. Helsingin energiansäästötavoitteen kantalukuna olevaa vuoden 2005 energiankulutuslukua tullaan muuttamaan. Syitä muutokseen ovat mm. esiin noussut alikulkutunnelien ja luiskien sulatuksen sähkönkulutus, jota ei ol-lut aikaisemmin huomioitu sekä Helsingin Veden irrottaminen kaupunkikon-ternista osaksi Helsingin seudun ympäristöpalveluita. Kantaluku tulee muut-tuman noin 0,4 % ja muuttaa samalla kiinnitettyä energiansäästötavoitetta.

Jukka Niemi ehdotti, että teksti muutetaan muotoon ”päivitetään tavoite sopi-musta vastaten” alkuperäisen ehdotuksen ”muutetaan tavoite” sijaan.

Risto Heikkinen nosti esiin, että koulujen listalla on useita yksityisiä ja valtio-omisteisia kouluja, joiden energiankulutus ja tilat eivät kuulu kaupungin val-vontaan, hoitoon ja raportointiin. Heikkinen on lähettänyt kyselyn asiasta Sirpa Eskeliselle. Näitä kouluja ja niiden energiankulutuksia ei poisteta tämän vuo-den raportista, mutta tilanne tarkistetaan ja tarvittavat muutokset tehdään vuoden 2011 raportointia varten.

Olavi Tikka kertoi KETS-johtoryhmän kokouksen aiheista. Valtakunnallisesti sopimuksen piirissä on nyt 69 % kunnista asukasmäärän perusteella laskettu-na. Tietyt kaupungit ja kunnat, mm. Hämeenlinna ja Naantali, eivät aio liittä

sopimukseen. Tällä hetkellä näyttää, että kuntien sähkönsäästöavoite on toteutumassa. Osa kunnista ei ole raportoinut sopimuksen mukaisesti toimitaan ja energiankulutuksestaan ja monilla kunnilla raportointi on ollut puutteellista. Sopimuksessa ei kuitenkaan ole sanktioita. Helsinki sai kiitosta raportoinnistaan.

5. PEK-TYÖRYHMÄN TILANNEKATSAUS

Parhaat energiatehokkuuden käytännöt –työryhmän (PEK) loppuraportti on lausuntokierroksella työryhmän työskentelyyn osallistuneissa hallintokunnissa. Lausuntoaika on melko lyhyt, noin 40 päivää. Lausuntojen määräaika on 30.11.2011.

6. COVENANT OF MAYORS TILANNEKATSAUS

Katri Kuusinen tiedusteli, viedäänkö Kestävän energiankäytön toimenpideohjelma kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi sellaisena kuin se vuosi sitten ESNK:ssa hyväksyttiin, vai tehdäänkö siihen muutoksia mm. vuoden 2010 aikana valmistuneiden selvitysten perusteella. Puheenjohtaja linjasi, että ohjelma päivitetään ennen esittelyä kaupunginhallitukselle.

Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkoston toiminta on käynnistynyt. Samat kaupungit ovat ainoat Suomen Covenant of Mayors –kaupungit. Verkostossa on sovittu kuudesta kaupunkien yhteisestä aloitteesta ja niiden vastuutahoista. Aloitteet ovat

- 1) Paikallinen energiaviisaan rakentamisen tiekartta
- 2) Rakennusvalvonnan kehittäminen ennakoivan laadunvalvonnan suuntaan
- 3) Yhteishanke energia- ja ilmastoneuvonnan verkottamiseksi
- 4) Ilmastovaikutukset budjettiin
- 5) Ekotukitoiminnan levittäminen
- 6) Matkustustarpeen vähentäminen

Puheenjohtajan mukaan verkoston toiminta, toiminnan valmistelu, sidokset hankehakuihin ja yhteys muihin yhteistyöverkostoihin on herättänyt kysymyksiä ainakin Helsingissä. Jari Viinanen kertoi, että toiminnan valmistelu on ympäristöjohtajien vastuulla ja että toiminta ei ainakaan toistaiseksi edellytä Helsingiltä merkittävästi uusia toimia. Katri Kuusinen pyysi toimittamaan verkoston pöytäkirjoja ja muuta materiaalia, jotta Energiansäästöneuvottelukunnan jäsenistö voidaan pitää perillä verkoston toiminnasta. 27.9. pidetyn valmistelukokouksen pöytäkirja on liitteessä 2.

Kaupunkilaisten sekä kaupungin työntekijöiden sitouttamiseen liittyvä julistelu-pauskampanja Kevyin Askelin etenee aikataulussa. Lupauksia on kerätty noin 200 kpl ja useat hallintokunnat ovat järjestäneet ansiokkaita tempauksia omissa virastoissaan.

Energiatehokas Helsinki –päivä järjestettiin Laituri-näyttelytilassa Elämäsi ostokori-näyttelyn yhteydessä 13.10. Päivän ohjelmassa palkittiin Kestävän energiankäytön toimenpideohjelman nettikommentoinnissa kesällä saadut

parhaat ehdotukset, järjestettiin yksilön ja kaupungin rooleihin hiilidioksidipäästöjen pienentämisessä liittyvä paneelikeskustelu ja esiteltiin Kevyin Askelin –kampanjaa.

Lippupalvelun lahjakorteilla palkitut ehdotukset olivat:

- Vuokko Tarvainen: Lisää viherkattoja julkisiin rakennuksiin
- Laura Oja: Rakennusten energiansäästöpotentialista tiedottaminen sekä korjaustuet energiatehokkaisiin remontteihin
- Jenni Stenman: Pyöräilyklinikoita Helsinkiin

7. SMART CITIES

Smart Cities and Communities –hankerahoitushaku EU:n FP7-ohjelmasta sisältää kolme eri teemaa, jotka ovat

- 1) Strategic sustainable planning and screening of city plans
- 2) Large scale systems for urban area heating and/or cooling supply
- 3) Demonstration of nearly Zero Energy Building Renovation for cities and districts

Katri Kuusinen kertoi, että Energy Cities järjesti Brysselissä 27.9. tiedotus- ja keskustelutilaisuuden FP7-hausta kiinnostuneille ja hankekumppaneita etsiville kaupungeille. Ensimmäisen hakukierroksen hakemukset tulee jättää viimeistään 1.12.2011. Hanke-ehdotuksilta edellytetään hakijoina vähintään kolmea eri kaupunkia kolmesta eri maasta ja lisäksi kattavaa yhteistyöverkostoa alan toimijoiden kanssa. EU:n rahoitusta ohjelmassa on kaupunkikohtaisesti ensimmäisessä haussa tarjolla noin 3-4 miljoonaa euroa. Helsinki totesi tämän kokoluokan hankkeen edellyttävän perusteellista valmistelua ja kumppaniverkoston kokoamista, johon kaksi kuukautta olisi liian lyhyt aika ja niinpä suunnittelu kohdistetaan tuleviin hakukierroksiin. Muutamat hankesuunnitelmia valmistelevat kaupungit ja tutkimuslaitokset ovat lähestyneet Helsinkiä hakuun liittyen. Helsingin Energia on mahdollisesti mukana oman toimialueensa hankevalmisteluissa jo ensimmäisellä hakukierroksella.

Smarter City Challenge on IBM:n yhteistyöohjelma, jossa Helsinki sai vieraakseen IBM:n asiantuntijaryhmän selvittämään kaupungin tilastotiedon avaamista ja visualisointia mm. Design-pääkaupunkivuoteen liittyen. Katri Kuusinen kertoi, että Helsingin Energia isännöi energiaan liittyneen tilaisuuden, jossa olivat paikalla myös rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston edustajat. IBM esitteli lokakuun alussa kaupunginjohtajalle useiden tapaamisten tuloksina syntyneet ehdotukset, joissa ei kuitenkaan ehdotettu energia-aiheisten tietojen kuten esimerkiksi kulutustiedon visualisointia.

Jukka Niemi mainitsi, että julkisen sektorin energiankulutustiedot tulevat tulevaisuudessa lakisääteisesti julkisiksi ja Helsingin tulisi pyrkiä olemaan etulinjassa tiedon julkistamisessa. Niemi ehdotti Sävel Plus –palvelua kulutustiedon julkistamisen työkaluksi. Olavi Tikka ja Sari Hildén totesivat, että Sävel Plus ei palvele kiinteistönhoidon tarpeita eikä ole yhteensopiva sähköisen huoltokirjan kanssa. Hildén arveli Sävelen sopivan julkiseksi kulutustiedon jakelukanavaksi. Kai Forsén totesi asuntopuolen huoltomiesten tarvitsevan etäluettavia kulutusmittareita, sillä heidän aikansa ei riitä kulutusmittarien lukemiseen.

8. MUUT ASIAT

Viikin ympäristötalo eli Suomen energiatehokkain toimistorakennus on valmistunut ja Ympäristökeskus on muuttanut sinne Helsinginkadulta. Olavi Tikka kertoi, että rakennus on noin kaksi kertaa tiiviimpi kuin uudet, ensi vuonna voimaan astuvat kansalliset rakennusmääräykset edellyttävät.

Jari Viinanen kertoi Helsingin ilmastokumppanuusverkoston toiminnan valmistelusta. Verkoston toimintaan on tarkoitus saada mukaan kaupungin lisäksi eri toimialojen yrityksiä ja järjestöjä. Gaia Consulting esittelee marraskuun lopussa ehdotuksen toimintamallista, joka perustuu taustaselvityksiin, haastatteluihin, muiden kaupunkien hyvien käytäntöjen kartoitukseen sekä Finlandia-talossa järjestetyn työpajan tuloksiin. Puheenjohtaja mainitsi, että elinkeinoelämä alkaa kiinnostua ilmastoyhteistyöstä liiketoimintamielessä eikä koe sitä enää pelkästään rasitteena.

Olavi Tikka kertoi, että Helsinki osallistuu World Green Building Councilin (WGBC) kilpailuun maailman energiatehokkaimmasta kaupungista rakennusviraston valmistelemalla hakemuksella.

Ulla Soitinaho kertoi, että Helsinki osallistuu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) hankehakuun osana Green Net Finlandin koordinoimaa ”Innovatiivisuutta julkisiin investointeihin”-hanketta. Helsingistä hankkeessa ovat mukana Elinkeinopalveluyksikkö sekä HKR-Rakennuttaja, joka pyrkii kehittämään hankkeessa ESCO-kilpailutusasiakirjoja.

Ilmastoinfon toiminta jatkuu vuonna 2012 aikaisemmasta lakkautuspäätöksestä poiketen. Puheenjohtaja kertoi, että pääkaupunkiseudun koordinoitiryhmässä päätettiin marraskuun toisella viikolla jatkaa Ilmastoinfon toimintaa ns. isäntäkuntamallilla aikaisemmin suunnitelmassa olleen osakeyhtiömallin sijaan. Kaikki pääkaupunkiseudun kunnat olivat varautuneet budjeteissaan toiminnan rahoitukseen myös ensi vuonna. Ilmastoinfon toiminta jatkuu keskeytyksettä ja henkilöstön uudet työsuhteet pyritään saamaan voimaan heti edellisten katketessa marraskuun lopussa. Ilmastoinfon toimitilan vuokrasopimus on irtisanottu, mutta irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Uusia tiloja etsitään. Sari Hildén huomautti, että Tilakeskus investoi Ilmastoinfon nykyisiin toimitiloihin 150 000 euroa.

Kaupunginsihteeri vastasi Katri Kuusisen tiedosteluun että Energiansäästöneuvottelukunnan henkilömuutoksista siten, että ko. muutokset on syytä hyväksyttävä kaupunginhallituksessa. Tätä varten riittää kirje, jossa esitetään toivotut henkilömuutokset perusteluineen. Sihteeristö laatii kirjeen hallintokuntien henkilöesitysten mukaisesti. Terveyskeskuksen uudeksi jäseneksi esitetään Antti Halmia. Kaupunkisuunnitteluviraston uusi jäsen on joko edellisen jäsenen tehtävissä toimiva Marja Piimies tai ESNK:n kokouksissa hänen sijastaan käynyt Alpo Tani. Puheenjohtaja esitti, että ESNK:n viralliset jäsenet olisivat samat henkilöt, jotka kokouksiin todellisuudessa osallistuvat.

9. VUODEN 2010 ENERGIANKÄYTTÖRAPORTIN HYVÄKSYMINEN

Katri Kuusinen esitteli raporttiin edellisen kokouksen jälkeen saatujen kommenttien perusteella tehdyt muutokset.

Puheenjohtaja esitti toiveen, että tiivistelmää pidennetään ja muokataan nykyistä paremmin tiivistämään raportin tärkeimmät tunnusluvut ja tulokset ja jättäen pois prosessin kuvaamisen.

Jukka Niemi esitti muutosta kulutusseurantaa koskevaan lukuun 3.1.1. Muutosta ei hyväksytty sellaisenaan, mutta Sävel Plus -palvelua koskevaa lukua 4.2.1 laajennetaan koskemaan osittain ehdotuksen mukaisia asioita.

Sari Hildén esitti vuoden 2011 raporttia varten toiveita kaikkien hallintokuntien toimien (erityisesti asuntotoimi) nykyistä kattavammasta käsittelystä, virastojen välisen yhteistyön paremmasta esille tuomisesta sekä raportissa esitettyjen toimenpiteiden ja kehityshankkeiden vaikuttavuuden arvioinnista. Hildén toi myös esiin raportin myöhäisen valmistumisen, kun edellisen vuoden kuluksilukuja ja toimenpiteitä raportoidaan vasta seuraavan vuoden lopussa.

Risto Heikkinen ehdotti, että tiivistelmän lopussa esitettäisiin seuraavan toimintavuoden painopisteet.

Katri Kuusinen nosti esiin vaikuttavuuden arviointiin liittyvän raportin luvun 8, joka on lisäys aikaisempiin raporteihin verrattuna. Kuusinen kiitti kehitysehdotuksista ja kertoi yhdessä Ulla Soitinahon kanssa vain osan muista hallintokunnista ja virastoista olleen aktiivisia omien toimiansa raportoinnissa useista tietopyynnöistä ja yhteydenotoista huolimatta. Keskustelussa pohdittiin mahdollisuutta hallintokuntien haastatteluun raportin kirjoittamista varten ja todettiin sen edellyttävän lisää resursointia.

Jari Viinanen ja puheenjohtaja kiittivät tähän mennessä parhaasta energiankäyttöä ja energiansäästötoimenpiteitä koskevasta raportista.

Sihteeristö valmistelee tiivistelmää ja kulutusseurantaa koskevat muutokset ja ne hyväksytään sähköpostitse. Vuoden 2011 raportin rakennetta ja sisältöä käsitellään vuoden 2012 ensimmäisessä kokouksessa sihteeristön ehdotuksen pohjalta.

Puheenjohtaja esitti että vuoden 2011 energiankäyttöä ja energiatehokkuustoimepiteitä koskeva raportti saatetaan valmiiksi vappuun mennessä.

10. SEURAAVA KOKOUS

Seuraava ESNK:n kokous on tiistaina 31.1.2012 kello 10.00 rakennusvirastossa.

Seuraavan kokouksen asioita ovat mm. uuden energiankäyttö- ja energiatehokkuustoimien esittelyraportin sisällöstä ja rakenteesta päättäminen sekä Jukka Niemen ehdotuksen mukaisesti energiankulutustietojen julkistamiseen liittyvä esitys. Em. esitys valmistellaan työryhmässä, jossa ovat mukana Tilakeskus, Ympäristökeskus, Helsingin Energia ja Rakennusvirasto. Sihteeristö kutsuu työryhmän koolle.

11. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.45.

Toimeksi saaneena

Katri Kuusinen
sihteeri

JAKELU: ESNK:n jäsenet ja sihteeristö

TIEDOKSI: Kaupunginsihteeri Kristiina Matikainen
Johdon tekninen sihteeri Tanja Pyyluoma

LIITTEET:

Liite 1: Asuntotyöryhmän pöytäkirja 16.9.2011

Liite 2: Kaupunginjohtajien ilmastokokouksen valmistelukokousmuistio 27.9.2011